

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Internationale Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap: constructieve dialoog met het VN-comité inzake de Rechten van Personen met een Handicap

Samenvatting

Met deze mededeling licht ik de leden van de Vlaamse Regering in over de constructieve dialoog met het VN-Comité en de slotbeschouwingen van dit Comité over de uitvoering van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in België, die op 22 augustus 2024 in Genève heeft plaatsgevonden.

1. DE NATIONALE RAPPORTERINGSVERPLICHTING

Het Internationaal Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (IVRPH) werd op 12 december 2006 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. België ratificeerde het verdrag in 2009. Het Vlaams Parlement heeft met het decreet van 8 mei 2009 houdende instemming met het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (en het facultatief protocol bij het verdrag) beslist tot de **volkomen uitvoering van het VN-verdrag** inzake de rechten van personen met een handicap.

Het IVRPH is een belangrijk instrument voor de realisatie van mensenrechten van personen met een handicap. Het verdrag gaat over het recht om op gelijke voet met anderen deel te nemen aan de maatschappij.

De verdragsstaten bij het IVRPH moeten in principe om de vier jaar rapporteren over de uitvoering van het verdrag bij het Comité inzake de rechten van personen met een handicap (artikel 35 IVRPH).

Na de indiening van het rapport volgt een constructieve dialoog met het bevoegde Comité. Tijdens deze dialoog moet de betrokken lidstaat antwoorden op de vragen van experts in het Comité en kan de verdragsstaat bijkomende informatie geven over zijn inspanningen om het verdrag uit te voeren.

Na de constructieve dialoog publiceert het Comité zijn slotbeschouwingen (concluding observations) met aanbevelingen voor de betrokken verdragsstaat.

2. HET NATIONAAL RAPPORT

België diende tot nu toe 2 nationale rapporten over de uitvoering van het IVRPH in. Het eerste rapport werd opgemaakt in 2013, gevolgd door een constructieve dialoog in 2014. Het tweede en derde rapport werden op vraag van het Comité gezamenlijk ingediend op 14 april 2020.

(zie bijlage 1).

Vlaanderen leverde zijn bijdrage aan het rapport onder coördinatie van het team Gelijke Kansen van het Agentschap Binnenlands Bestuur, dat werd aangeduid als Vlaams focal point voor de uitvoering van het IVRPH.

Een volgend nationaal rapport wordt verwacht op 2 augustus 2031 (gecombineerde 4e, 5e en 6e rapportage).

3. CONSTRUCTIEVE DIALOOG

Vier jaar na indiening van het 2e en 3e nationaal rapport werd België uitgenodigd voor de constructieve dialoog met het Comité.

Naar aanleiding van de nationale rapportage en in voorbereiding van de constructieve dialoog kunnen (inter)nationale organisaties schaduwrapporten of parallelle rapporten indienen, waarin ze de beleidsmaatregelen van de verdragsstaat beoordelen. Het Comité neemt deze schaduwrapporten in rekening bij de constructieve dialoog. Deze organisaties krijgen ook de gelegenheid om voorafgaand aan de dialoog met de lidstaat met het comité in kwestie in gesprek te gaan.

In 2024 dienden onder andere volgende organisaties een parallel rapport in:

- Belgian Disability Forum
- Unia / Myria
- Vlaams Mensenrechteninstituut
- Grip
- European Disability Forum

De constructieve dialoog ging door op 22 augustus 2024. De slotbeschouwingen van het Comité werden op 5 september 2024 gepubliceerd (bijlage 2).

Het Comité constateerde een aantal positieve ontwikkelingen in Vlaanderen en België als het gaat om de systematische betrokkenheid van de groep personen met een handicap in de vorm van de erkenning van NOOZO als advies- en beleidsparticipatiestructuur in Vlaanderen, het werk dat verricht werd op het vlak van persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap, de opname van het recht op inclusie in de grondwet, de introductie van leersteun in het gewoon onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, de oprichting van Inter als agentschap voor toegankelijkheid en het bestaan van een interfederale strategie Handicap.

Tegelijkertijd was het Comité kritisch over de belemmeringen die mensen met een handicap in België en Vlaanderen nog steeds ervaren om op gelijke voet met anderen inclusief deel te kunnen nemen aan de samenleving. Een specifiek ondersteuningsbeleid is nodig, maar nog te vaak worden mensen met een handicap ondersteund, begeleid, tewerkgesteld in en via aparte circuits, zodat er moeilijk van inclusief samenleven gesproken kan worden. Het Comité situeert belangrijke uitdagingen voor een inclusieve samenleving binnen de domeinen zorg en welzijn, wonen, werk, mobiliteit, toegankelijkheid en onderwijs.

Andere aandachtspunten die in de slotbeschouwingen van het Comité werden opgenomen, betreffen:

- de verdere bekendmaking van het verdrag

- de harmonisering van het wetgevend kader op alle niveaus in lijn met het verdrag
- de integratie van het mensenrechtenmodel van handicap in wetgeving en beleid, en het bevorderen van het bewustzijn van de maatschappij over het mensenrechtenmodel
- het versterken van de beleidsparticipatie en consultatie van mensen met een handicap en hun organisaties
- het bestrijden en voorkomen van discriminatie van mensen met een handicap en intersectionele discriminatie
- de nood aan specifieke aandacht voor vrouwen en kinderen met een handicap
- de institutionalisering van mensen met een handicap en bijhorende nood aan een strategie die het recht op leven in de gemeenschap en deinstitutionalisering realiseert
- de integrale toegankelijkheid van zowel nieuwe als bestaande gebouwen en van de publieke omgeving
- inclusieve strategieën bij risico's, rampen en noodsituaties
- de realisatie van een inclusief onderwijssysteem en een inclusieve arbeidsmarkt
- de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties

Het IVRPH en de slotbeschouwingen van het Comité zullen deze regeerperiode het kader bieden voor het Vlaams horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan met betrekking tot de inclusie van personen met een handicap.

BIJLAGE 1. Het tweede en derde rapport van België als partijstaat bij het Verdrag

BIJLAGE 2. De slotbeschouwingen van het VN-comité van 5 september 2024 (officieuze vertaling).

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ